

یک مقام ارشد در معاونت علمی و فناوری مطرح کرد؛

رتبه ۶ ایران در تولید علوم طب سنتی

دبیر ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی گفت: ایران با انتشار سالیانه بیش از ۱۰۰۰ مقاله در پایگاه‌های معتبر علمی از جمله اسکوپوس رتبه ۱۴ در تولید علم در زمینه گیاهان دارویی و با انتشار ۱۲۵۳ مقاله طی ۱۰ سال رتبه ۶ را در تولید علم در زمینه طب سنتی در جهان دارا است.

محمدحسن عصاره دبیر ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی در گفت‌وگو با خبرنگار گروه علم و فناوری ایسکانیوز، در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه برای مبارزه با خام‌فروشی در گیاهان دارویی چه باید کرد؛ گفت: از آنجایی که گیاهان دارویی به عنوان ذخایر ژنتیکی میراث ملی محسوب می‌شوند خام‌فروشی و حتی صادرات آن به صورت فرآوری نشده موجب از بین رفتن این سرمایه برای آیندگان خواهد شد. سود اصلی بازار گیاهان دارویی در حوزه‌های مختلف دارویی و غذایی در فرآوری آن‌ها به عنوان محصولات نهایی است و سهل‌انگاری در این مورد موجب واگذاری این بازار و سود حاصله به کشورهای و شرکت‌های آن‌ها و همچنین تغییر بازار کار نیروی تحصیل کرده و متخصص از داخل کشور خواهد شد.

وی تصریح کرد: به عنوان مثال این مسئله را می‌توان در مورد گیاه زعفران به وضوح مشاهده کرد. کشور اسپانیا به عنوان بزرگترین تولیدکننده زعفران در حالی مطرح است که تنها با وجود تولید ۱٪ زعفران دنیا دارای بزرگترین حجم تجارت این محصول است در حالیکه ایران با وجود تولید ۹۰٪ زعفران دنیا تنها حدود ۴۰۰ میلیون دلار (حدود ۵ درصد) از این بازار بزرگ دنیا را به خود اختصاص داده است.

دبیر ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی افزود: اقدامات متعددی را برای جلوگیری از خام‌فروشی گیاهان دارویی می‌توان متصور بود که تمامی راهبردها و اقدامات مندرج در سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی را می‌توان برنامه‌هایی با هدف رشد و توسعه بازار داروهای گیاهی و فرآورده‌های طبیعی و افزایش صادرات محصولات با ارزش افزوده بالا در نظر گرفت که برای اجرا به تمامی دستگاه‌های اجرایی این حوزه ابلاغ شده است.

عصاره ادامه داد: یکی از اولین اثرهای این ابلاغ، ایجاد همکاری میان دستگاه‌های اجرایی برای بهره‌برداری از توان تخصصی یکدیگر و جلوگیری از اقدامات موازی و ایجاد سازوکار اجرایی شدن بندهای سند ملی در هریک از این دستگاه‌های اجرایی است. همچنین یکی از دیگر اقدامات مفید در این حوزه، وضع قوانین و مقررات محدودیت و ممنوعیت صادرات برخی از گونه‌های ارزشمند گیاهان دارویی و توسعه کشت گیاهان دارویی به جای برداشت گیاهان دارویی از مراتع توسط وزارت جهاد کشاورزی است که در حال حاضر بالغ بر ۲۰۰ هزار هکتار زراعت گیاهان دارویی با ظرفیتی معادل ۲۵۰ هزار تن گیاه دارویی دارای ارزش اقتصادی انجام می‌گیرد که با افزایش ۱۰۰ درصدی نسبت به گذشته، ظرفیت رشد بسیار بالایی را ارائه می‌کند.

وی در رابطه با وضعیت حوزه گیاهان دارویی کشور از لحاظ آموزش و پژوهش اظهار کرد: آموزش عالی و پژوهش به عنوان یکی از اساسی‌ترین پایه‌های ترویج و توسعه علوم و فناوری‌های نوین مطرح است. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به عنوان یک از ارگان‌های اصلی متولی حوزه گیاهان دارویی، در تقویت و توسعه گرایش‌ها و تخصص‌های حوزه گیاهان دارویی و طب سنتی نقشی اساسی را ایفا می‌کند. خوشبختانه در سیاست‌ها و راهبردهای متعدد سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی نیز نگاه ویژه‌ای به موضوع مهم شده است.

به‌طوریکه در بندهای متعددی به این حوزه پرداخته است.

دبیر ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی تأکید کرد: با توجه به برنامه اقدامات سند که اشاره به ایجاد و توسعه گرایش‌ها، دوره‌ها، رشته‌ها، میان رشته‌های تخصصی حوزه گیاهان دارویی و فرآورده‌های گیاهی کرده است. تاکنون در شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تعداد ۱۰ رشته در حوزه‌های مرتبط با گیاهان دارویی در مقاطع مختلف تحصیلی از کاردانی تا دکتری به تصویب رسیده و در حال اجرا است. در این رشته‌ها حدود ۵۵۰۰ دانشجوی در مقاطع مختلف مشغول به تحصیل هستند.

وی تصریح کرد: در حوزه طب سنتی نیز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با ایجاد دانشکده‌های طب سنتی دانشجویان در ۴ رشته تخصصی حوزه طب ایرانی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری مشغول به تحصیل هستند. البته تا جایی که بنده اطلاع دارم رشته‌های پشتیبان طب ایرانی در مقاطع مختلف از جمله ماساژ و رشته مراقبت‌های بالینی طب ایرانی و رشته فرآورده‌های طبیعی و سنتی نیز در حال پیگیری برای تصویب است. در رشته‌های مرتبط با طب ایرانی نیز حدود ۵۰۰ نفر مشغول به تحصیل هستند.

عصاره گفت: در رابطه با پژوهش نیز ایران با انتشار سالیانه بیش از ۱۰۰۰ مقاله در پایگاه‌های معتبر علمی از جمله اسکوپوس رتبه ۱۴ در تولید علم در زمینه گیاهان دارویی و با انتشار ۱۲۵۳ مقاله طی ۱۰ سال رتبه ۶ را در تولید علم در زمینه طب سنتی در جهان دارا است.

دبیر ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی اضافه کرد: با توجه به راهبردهایی که در سند ملی مشخص شده است، وزارت جهاد کشاورزی برنامه ۵ ساله‌ای را برای توسعه کشت گیاهان دارویی تدوین کرده است و بر همین اساس برنامه‌های توسعه منطقه‌ای مشخص شده است و انواع گونه‌های دارای اولویت کشت در هر منطقه و مقدار مورد نیاز تولید آن در برنامه جامع مشخص شده است. به طور مثال در رابطه با زیره سبز مزیت‌های رقابتی آن مشخص شده است و طبق برنامه‌ریزی‌های موجود مقدار مطلوب سطح زیرکشت آن تا سال ۱۴۰۰ بیش از ۴۰ هزار هکتار است و در برنامه سال ۱۳۹۹ مشخص شده که چه مناطقی دارای مزیت کشت هستند و چه مقداری باید کشت شود. ستاد نیز طبق بندهای سند ملی و وظایفی که بر عهده دارد علاوه بر پایش و نظارت بر حسن اجرای برنامه‌های مرتبط با حوزه کشت و فرآوری، حمایت‌های مادی و معنوی متعددی را نیز در این حوزه برای اجرای برنامه‌های متعدد از جمله توسعه کشت گیاهان دارویی دارای ارزش اقتصادی، تدوین استاندارد ملی بذور و محصولات گیاهان دارویی، طرح‌های توسعه بانک ژن و احداث کلکسیون‌های گیاهان دارویی، بانک اطلاعات گیاهان دارویی، طرح‌های جامع اهلی کردن و اقدامات زیرساختی توسعه کارآفرینی و اشتغالزایی در مناطق محروم و روستایی انجام می‌دهد.

انتهای پیام/